

17 Ejendomshistorie

17.1 Definitioner til ejendomshistorie

Adkomst

Den ret til ejendommen, som ejeren har, fordi han har gjort udlæg i ejendommen p.gr.a. pant, arvet eller købt ejendommen.

Bonitet

Bonitet betyder jordens godhed, dvs. den evne til at give udbytte i form af hvede eller byg. Man satte den bedste jords evne til 24 og placerede al anden jord i forhold til dette. F.eks. vil jord, der har boniteten 12 give det halve udbytte af, hvad den bedste jord giver.

Debitor

Den, der låner pengene.

Ejerlav

Hele landet er delt i ejerlav, der har navne, og ejendommene er nummereret indenfor hvert ejerlav (altid begyndende med 1), så man let kan overskue, hvilken ejendom, der omtales. F.eks. Matr.nr. 1 af Justenborg ejerlav, Skanderborg Amt.

Ejerlavskort

Et kort, der netop dækker ét ejerlav, og som har til formål at definere grundenes udstrækning. Ejerlavskortene nummereres på KMSA, så kortene til Matriklen 1844 er original 1 kort. Der rettes på kortet, indtil det bliver uoverskueligt, hvorefter man udfærdiger en ny, mindre gyldig original, idet original 1-kortene har forrang i tvivlstilfælde.

Friværdi

Friværdien er forskellen på en ejendoms vurderingssum og værdien af den gæld, der hviler på samme ejendom, når gælden er mindre en vurderingssummen.

Gangdage

hovdage, hvor fæsteren selv skulle møde (eller sende kone eller karl).

Hartkorn

(=Htk.) Man målte indtil 1969 en jordlods ydeevne i hartkorn. Hartkorn er enten hvede eller byg, nemlig oprindeligt hårdt korn i modsætning til rug og havre, der er blødt korn og derfor ikke egnet til måling på samme måde. - Det hartkornet er udtryk for, er

jordens ydeevne, dvs. hvor mange tønder hvede eller byg der kan høstes på den pågældende jordlod, og det var hartkornet man betalte skat efter, indtil 1903, hvor man gik over til at betale efter ejendomsvurderingen.

Udregningen skete således:

Ud fra det geometriske areal (det fysiske flademål) af hver jordstykke med sin bonitet og viden om boniteten for hver bid af jorden udregnedes hartkornet for hele gården, dvs. hvor mange tønder hartkorn, der vil kunne forventes i udbytte på den pågældende jorden.

Man målte jordenes areal i kvadratalen. En alen er 0,6280 meter, hvorfor en kvadratalen er 0,394384 m². En tønde land var fra 1831 og frem sat til 14.000 kvadratalen.

Først reduceres jordstykket. At reducere betyder, at man omregner fra det faktiske flademål til udbyttemål, dvs. bonitetsmålet. Man regner nemlig ud, hvor stort et stykke af den bedste jord med boniteten 24, som vil give samme udbytte som den jordlod, man er interesseret i. Derefter deler man det reducerede antal kvadratalen med 72.000 og man har så hartkornet for den pågældende jordlod. Når man deler med 72.000, skyldes det, man havde defineret en tønde hartkorn til at være udbyttet af 72.000 kvadratalen af den bedste jord, den med boniteten 24.

Eksempel: Jordloddens størrelse er 1.080.000 kvadratalen, boniteten er 8.

Det reducerede areal bliver da $(8 \cdot 1.080.000) : 24 = 360.000$ kvadratalen. Hartkornet bliver da $3.240.000 : 72.000 = 5$ tønder.

Hartkornsskat

Skat af gårdens forventede udbytte. Kun den i 1688 dyrkede jord blev -1844 lignet.

Hektar

$100 \cdot 100 \text{ m} = 10.000 \text{ m}^2 = 1 \text{ ha}$ (en hektar)

Hoverireglement

En af Kongen godkendt fortegnelse over samtlige fæstegårdes hoveri for hovedgården.

Ind- og Udbo

Udbo er alt det, der hører til gården samt dens driftsmidler, f.eks. river, gærder og udhuse,

men ikke familiens indbo, dvs. møbler, linned og husgeråd.

Indfæstning

Den sum, fæsteren betalte for at få lov til at tiltræde fæstet.

Konge-, kirke-, korn- og kvæg-tienderne

De skatter, der betaltes til h.h.v. kongen, det bidrag gården skulle yde til kirkens ejer til gengæld for adgang til en brugbar kirke, og det at præsten blev lønnet af kirkens ejer, skatten på korn, skatten på kvægopdræt. Kunne handles frit, så ejeren af tienderne fik provenuet og efterhånden afløstes ydelserne i varer (korn og dyr) med pengeydelse. I dette århundrede blev kirketiendet, som det sidste eksisterende af tienderne, erstattet med en éngangsydelse, som afdroges, og hvis indtægt blev til kirkefondene.

Kreditor

Den, der låner pengene ud.

Landboreformerne

Reformerne sidst i 1700-tallet. Disse var afgørende for overgang til selveje: Udskiftningen, stavnsbåndets ophævelse og hoveriets afskaffelse.

Landgilde

Den forpagtningsafgift, som fæsteren skulle betale to gange årligt, som betaling for fæstet.

Matrikel

En matrikel er i denne forbindelse en fortegnelse over al den relevante jord. Ved matriklerne 1662, 1664 og 1688 medtog man kun den egentlige landsbrugsjord, dvs. markerne, mens enge og overdrev og skove ikke medtoges. Ved matriklen 1844 medtoges al jord på landet. Købstæderne matrikuleredes 1868ff. Opstår ny jord, f.eks. nye holme i vandet eller inddæmmede arealer, må man også matrikulere denne nye jord.

Matrikelnummer

En grunds matrikelnummer er den betegnelse, som grunden har i den pågældende matrikel. Matrikelnumrene i de fire matrikler, 1662, 1664, 1688 og 1844, har ingen som helst indbyrdes forbindelse.

Da der efter 1844, hvor de nuværende matrikelnumres historie begyndte, er sket utallige udstykninger, har det været nødvendigt at opfinde et godt system, så man både kan identificere hver parcel for sig og samtidigt se,

hvilket matrikelnummer, den pågældende parcel oprindeligt tilhørte. Dette gøres ved, at nummeret fra 1844 f.eks. 8 tilføjes et bogstav ved udstykning. Deles 8 i to, kommer de til at hedde 8a og 8b.

Deltes 8a igen, så ville man en overgang kalde de derved opståede parceller for 8aa og 8ab, men dette system (som anvendtes nogle steder) er man gået bort fra, så nu bruges alle betegnelserne 8a - 8ø før man går til 8aa - 8aø.

Minoerede Kort

Sognekortene udarbejdede omkring 1825 ud fra Original 1 kortene til matriklen 1844.

Obligation

betyder forpligtelse. Pantebreve kaldtes i ældre tid oftest for panteobligationer.

Pant

Det, der sættes som sikkerhed for lånet.

Pantebrev

Gælds brev, som giver kreditor pant i noget debitor tilhørende, oftest fast ejendom, men pantebreve i biler ses også.

Priviligeret Jord

Priviligeret jord: var den jord, der hørte til selve hovedgården (dvs. fæstegårdens jord var ikke med). Hovedgården kunne så selv være en del af et len, stamhus eller lignende.

Real

Sagligt, dvs. f.eks. register på sager i stedet for på personer.

Realregistre

Et realregister er et register, hvor hver ejendom er opført efter sit matrikelnummer og har sit eget opslag. I registeret er alle tinglyste adkomster og servitutter samt alle hæftelser anført. Disse protokoller blev indført omkring 1845.

Skovskyld

Den til hartkornsskatten svarende ydelsesevne-skat på skove.

Skøde

Det dokument, hvori den foregående ejer overdrager ejendommen til den næste.

Sogneprotokol

Den protokol hvori hartkornsberegningerne til matriklen af 1848 blev udført. Ligger på KMSA. Til hver sogneprotokol hører et eller

flere ejerlavskort fra samme sogn, samt det minoeret kort over sognet.

Spandage

hovdage, hvor fæsteren skulle møde med heste eller vogn.

Skøde og Pantebøger

Protokoller over tinglyste skøder og panteforskrivninger. I hver protokol findes som regel et samtidigt personnavneregister. Disse protokoller er oftest bevaret fra ca. 1790 og frem.

Stæd og fæst

Vel egentlig at give bonden et sted (en gård eller hus) og at fæste ham, dvs. ligesom med tyendet at fastansætte ham. Altså at hovedgårdsejeren overlader bonden en gård, som bonden skal blive på.

Termin

Tidsfrist, f.eks. betalingsterminerne, hvor renter, afdrag eller andre ydelser forfalder.

Tingbøger

Tingbøgerne er de bøger, hvori alt, der forgik på tinge, blev noteret. Dvs. tingstedets mødeprotokol, dog med udførlige beskrivelser af det passerede.

Upriviligeret Jord

var den jord, der hørte til en fæstegård eller til en almindelig selvejergård.

Ejendoms historie omfatter både store og små ejendomme og huse, og det hvad enten de måtte befinde sig i København, købstæderne eller på landet. Kilderne og metoderne er dog til dels forskellige.

17.2 Betegnelser for jordbrugere

m.v.

Afbygger

Betegnelsen for en jordbruger eller -ejer, der har fået tidligt udskilt jord fra en gård.

Arvefæster

Fæster, hvor fæstet bliver i familien efter fæsterens død. Godsejer kan kun få fæsteretten igen enten ved at købe den tilbage eller hvis fæsteren forbryder sit fæste (misligholder kontrakten). En del arvefæstere kaldte sig for selvejere.

Boelsmand

Jordbruger eller -ejer, der har jord svarende til omtrent en halv gård. - Kan nogle steder ses som halvgårde. Normalt 1-2 tdr. htk.

Bonde og Gaardbeboer

Fæstegårdmand.

Fæstegårdmand

Fæster, dvs. en lejer på livstid, af en gård under et gods. Størrelsen afhænger af godsejerens opdeling af jorden.

Fideikommis

Båndlagt slægtsformue, således, at kun én person kan nyde godt af fideikommiset ad gangen, og formuen bevares udelt til næste nyder. 1849 ophævedes muligheden for oprettelse, og 1919- og 1954-lovene påbød ophævelse af de eksisterende. - Svarer noget til de senere fonde.

Frit fæste

Gammel betegnelse for forpagtning.

Gadehusmand

Husmand uden jord, men huset lå landsbyen. Betegnelse mest anvendt før udskiftningen.

Gårdmand

Kan være enten fæster eller selvejer - det ses ikke direkte af udtrykket.

Hovedgaardsejer

En gård, der i sin tid havde været byens / sognets største. Denne gård havde, indtil sammenlægningen af hovedgårdene til godser begyndte i 1400-1500 tallet, ofte de andre gårde i landsbyen under sig som fæstegårde. - Hovedgårdenes fæstegårde blev oftest langt ind under det af flere hovedgårde oprettede gods, mens hovedgårdene blev ladegårde (dvs. filialer af godsets hovedsæde) eller blev almindelige fæstegårde. Ejerne af disse kaldes ofte proprietærer - uanset gårdens senere størrelse.

Husmand

Kunne være enten lejehusmand, fæstehusmand eller selvejerhusmand. Huset kunne i alle tre tilfælde være enten med eller uden jord (dvs. mark). Husets mark er mindre end halvgårdens og bolets.

Husmand med jord

Husmand til hvis hus, der hørte en mark.

Husmand uden jord

Husmand til hvis hus, der ingen mark hørte.

Inderste

Person eller familie, der lejer et hus, der tilhører en bondegård, ikke et gods. Kan også være aftægtsfolk.

Insidder

Logerende person eller familie, der lejede et værelse hos en husmand eller gårdmand, eller blot boede hos ham, fordi de arbejdede for ham.

Lejehusmand

Husmand, der lejede hus på tidsfrist, i modsætning til huse, der bortfæstedes på livstid.

Len

Indtil 1660 var et len en administrativ enhed, hvis bestyrer, lensmanden, dels varetog opkrævningen af kongelige skatter m.v. dels bestyrede krongodset i lenet. - 1660-1849 kunne et storgods oprettes til grevskab eller baroni (afhængig af størrelsen: Grevskabet er størst). Derved kunne brugsretten til godset arves udelt ved mandlig arvefølge, til gengæld herfor skulle hele godset tilfalde kronen, dersom slægten uddøde. - Fra 1919 nedlagdes lenene, som derefter skulle frikøbte iht. lensafsløsningsloven. Eks. er grevskabet Ledreborg og baroniet Gyldenkrone.

Mensalgaard

Gård, der hørte til det respektive præstekald. Var at betragte som fæstegods til præstekaldet, der til gengæld fik hovedgårdsstatus med skiftejurisdiktion m.v.

Parcellist

Betegnelse for en husmand (eller mindre gårdejer), der har købt en fra en større gård udskilt parcel (dvs. udstykket jordbrug).

Proprietær

Fra fransk: Ejer. Dvs. ejeren af en større gård. Efter overgangen i 1903 fra Hartkornsskat til skat efter ejendomsværdien, betragter man almindeligvis først selvejergårde for proprietærgårde, når de er på mellem 12 og 25 tdr. htk.

Selvejer

Kaldtes ofte for gaardmand: Ejeren af en frikøbt gård af almindelig størrelse. Den almindelige størrelse afhænger af, hvilken størrelse gårdene fik ved udskiftningen. Nu oftest ca. 50 – 150 hektar.

Stamhus

Fideicommiss-gods med mindst 400 tdr. htk. Adgangen til oprettelse bortfaldt 1848. 1919 ophævedes de bestående som følge af lensafsløsningsloven.

Sædegård

En hovedgård, som før 1660 har været i adelig eje, eller senere ved kgl. bev. er optaget i sædegårdsklassen. Privilegierne er efterhånden bortfaldet. Til en komplet sædegård krævedes minimum 200 Tønder Hartkorn jord.

17.3 Tabel over Ejendomshistoriske kilder

Arkiv:	Arkivskaber	Område:	Arkivalie:	Periode:
Respektive Landsarkiv:	Godsarkiverne:	Landet:	Fæsteprotokoller *)	før ca. 1850
			Jordebøger	spredte år
			Skifteprotokollerne *) **)	indtil 1817/1850
	Amtsstuearkiverne:	Landet:	Kopi af Matriklerne	1664 og 1688 1844
			Købstæderne:	Købstædernes Brandtaksationsprotokoller
	Stiftsamt- og Amtarkiverne:	Landet:	Brandtaksationsprotokollerne	1761- ca. 1800
			Indsendte jordebøger og hartkornsspecifikationer	div. år.
			Forsikrede landejendomme i	1700-tallet
	landvæsenskommissionerne	Landet:	Udskiftningsager/forretninger	omk. 1800
	Rådstuearkiverne:	Købstæderne	Købstædernes Brandforsikring	fra 1761
Retsbetjentenes Arkiver:	Herredsfogedernes, Byfogedernes og Kbhvn.s Magistrats	Skøde og Pantebøger *) ***)	indtil 1919	
		Realregistre ***)	fra ca. 1860-1919	
Det Stedlige Dommerembedes Arkiv:	Eget embedes område	Realregistre og Skøde- og Pantebøger:	ca. 1845-1929	
		Tingbogen med tilhørende kopier af tinglyste dokumenter som bilag	1929-ca. 1968	
LAK	Københavns Brandforsikrings Arkiv	Kbhvn.	Vurderingsforretninger og policeprotokoller	fra 1731
	Landbygningernes Brandforsikring	Landet og Kbhvn.s Forstæder	Vurderingsprotokoller	fra 1792
Rigsarkivet	Rentekammeret	Landet	Indsendte Jordebøger til Matriklen 1662	1660-1661
			Matriklerne og materiale hertil: Markbøger og Modelbøger	1662, 1664 og 1688
			Indsendte Hoverireglements	1770 og 1773
			Hartkornsspecifikationerne *****)	1778ff og 1789ff
	sst, Skattereguleringskommissionen.	Landet	Klager og Sager	1802ff.
VA II p. 110-11, p. 126-27 og 145 *****)	Kbhvn. og Købstæderne	Grundtakster fra enkelte byer	1682 og 1790'erne	
Kort- og Matrikel-Styrelsens Arkiv:	Landmålingsarkivet	Antvorskov og Vordingborg Rytterdistrikter	Den Særlige Landmåling	1768-1772
			Landet	Protokolværket 'Landmålingsmatriklen' trykt 1935
		Matriklen af 1844 (Ejerlavskort og Sogneprotokoller)		1803-1844
		- med senere kort og tilhørende protokoller		1844ff
		- og derudfra minoerede kort		1850'erne
		Købstæderne	forarbejder til matrikuleringen af købstæderne	indtil ca. 1810
			matrikuleringen af 1868 og senere kort og sager	1868ff
Det Stedlige Dommerembede		Eget embedes område	Tingbogen med tilhørende kopier af tinglyste dokumenter som bilag	1929ff

Figur 40: Hvor findes arkivalier til ejendomshistorie?

*) Disse kilder kan også ses på film på RA.

**) Jævnfør Skifteprotokollerne.

***) Fra 1919 søges under det stedlige dommerembede.

*****) I den ældste er gårdene delt efter gods, i den yngste efter Amt, Herred og Sogn.

*****) VA= Rigsarkivets trykte Vejledende Arkivregistraturer.

17.4 Hjælpe midler

Postadressebogen

der for sognet oplyser om rette herredsting, der er relevant. Som regel delte flere herreder samme foged og dermed kontor, f.eks. Refs-Vindinge Hrd. I disse tilfælde søges under det første herredsnavn i fogedens områder i for- tegnelserne på RA eller LA.

Danmarks Administrative Inddeling

Kort- og tabel-værk, der viser de administra- tive inddelinger og ændringerne i disse 1660- 1971.

Traps Danmark

Dette store, topografiske værk beskriver amt, herred og sogn hele Danmark, incl. Færøerne og Grønland. Nyeste udgave er fra ca. 1970. For hvert sogn / købstad oplyses om stednav- ne og alle menneskeskabte ting, f.eks. gårde og grave, kirker og godser.

Danske Slotte og Herregårde

Oplyser egnsvis om de nuværende godsers historie. Det vil i teksten ofte være angivet i hvilke områder et gods havde jord, samt hvornår denne blev købt og solgt. Desuden oplyses om nedlæggelser og oprettelser af godser samt godsernes navneændringer. - Værket kan anvendes til undersøgelse af hvilket gods en fæstegård må have hørt til.

Lademanns Rejseleksikon

Beskriver alfabetisk turist og kulturmål i Dan- mark, herunder de fleste landsbykirker og mange slotte og herregårde. Af Bernhard Lindner.

Danmark på Kryds og tværs

af Bernhard Lindner,

Slotte og Herregårde i Danmark

af Jytte Ortmann,

Geodætisk Instituts Kort (KMSes kort)

1:100.000 og 1:200.000.

Ejerlavsfortegnelse (RA og KMSA)

Udarbejdet 1959 af KMS og er en liste over ejerlavene. På et kort ses let, hvilke navne, der er mulige for områdets ejerlav, og på KMSA kan man så bestille relevant materiale for det pågældende ejerlav.

Amternes årbøger

Udgivet af amternes historiske selskaber.

De danske gårdhistoriske samlinger

Der findes i alt 6 gårdsamlinger, bl.a. la Cours fra beg. af dette århundrede. Den nyste gårdsamling er fra 1980'erne. Inddelingen er stort set som i Traps Danmark, men for hver gård, der blev optaget, oplyses om nyværende og tidligere ejere. Desuden om hvilket gods gården købtes fri fra, samt driften, f.eks. kreaturhold og jordens bonitet, udstrækning og anvendelse. Endelig en beskrivelse af bygningernes alder og art. - Man skal erindre, at ikke alle gårde er medtaget i alle udgaver. Jeg mener det sandsynligt, at ejerne skulle betale for optagelse, hvorfor det er naturligt, at ikke alle er med.

Nygaards gårdhistoriske samlinger

Kartotekskasser, men omfatter kun Nørrejys- ke landsdele, og ordnet efter gårdens navn.

Nygaards Jydsk Personalia

206 foliokasser med tusinder af kort om perso- ner, der har levet i Jylland. Ordnet alfabetisk.

Nørlits - Oversigt over de Sjællandske og Mønske Godsers Skifteprotokoller ved LAK

Kendes landsbyens eller sognets navn, men søger man oplysning, om hvilket gods er per- son var fæster under, kan man forsøge sig med Nørlits. Hans lille bog er en henvisnings- tabel fra sogn til gods. - Forrest findes en liste over samtlige godser på Sjælland og Møn, hvorfra der er bevaret skifteprotokoller (i peri- oden 1683-1851), samt en liste over de bevare- de protokoller, der forefindes på Landsarkivet for Sj. Hvert gods har et nummer, dets skifte- protokoller har bogstaver. - Dernæst følger en sognefortegnelse. Sognene står alfabetisk, og for hvert sogn er angivet hvilke stednavne, der optræder i en eller flere af godsernes skif- teprotokoller. Det er angivet ved nummer og bogstav angivelse, hvilket gods og hvilken protokol, som indeholder oplysning om skif- ter fra stedet i sognet i den periode, der også er angivet ved stedets navn.

Arkivhåndbog for Nørrejylland

For hvert gods er det angivet hvilke kilder, der er bevaret for det pågældende gods, samt hvilken periode, protokollen omfatter. Man kan let gå fra Arkivhåndbogen til registratu- ren over Nørrejyske Godsarkiver.

17.5 Tabel over Ejendomshistoriske Kilder 1

Kilde:	Realregisteret:	Skøde- og Pantebogen:	Tingbogen m. tilhørende Sager:	Hartkornsspecifikationerne 1778ff.	Hartkornsspecifikationerne 1789ff.
Hvilke oplysninger haves:	Sogn, Ejerlav (og M.nr).	Hæred og Tidspunkt for tinglysningen.	Adresse / Ejerlav og M.nr.	Fæster / Ejer 1778ff. + Gods	Fæster / Ejer 1789ff.
Arkiv:	Landsarkivet (film -1900 på RA)	Landsarkivet (film -1900 på RA)	1929-1969: Landsarkivet, 1969 ff. Dommerkontoret-	Rigsarkivet, Rentekammeret, sager udenfor kontorordningen.	Rigsarkivet, Rentekammeret, sager udenfor kontorordningen.
Ordning (arkivenheden er understreget):	Retsbetjent-embedet, <u>Sogn</u> , Ejerlav, M.nr.	<u>Hæred</u> , Kronologisk efter tinglysningsdato.	<u>Dommerkontoret</u> , Ejerlav, M.nr.	Indenfor hvert <u>Amt</u> ordnet efter Sogn og Landsby.	Indenfor hvert <u>Amt</u> ordnet efter Sogn og Landsby.
Indhold / opnåelige oplysninger:	Opl. om dato for tinglysning, og dokumentets art. - Opl. om ejere som henvisninger til Skøde- og Pante-bogen.	Afskrift af hele det tinglyste dokument.	Tingbogen: Opl. om tinglyste dok. - Sager = kopi af dokument-erne.	Oplyser for hvert gods og brugere.	Oplyser for hver gård: Dens Ejer og Bruger Hartkorn, og om jorden er udlagt til Land- eller Sø-lægder.
Periode:	1844-1929	ca. 1790-1929	1929 ff.	1778ff.	1789ff.
Beskrivelse i:	Ord og tal.	Ord.	Ord og tal.	Ord og tal i kolonner.	Ord og tal i kolonner.
Anmærkninger:	Dvs. ordnet efter Birkedommer / Herredsfoged-embede.	Dvs. ordnet efter Birkedommer / Herredsfoged-embede.	På tinglæsningsarkivalier er der ingen tilgængelig-hedsfrist.	Selvejere, præstegårde m.v. står for sig i hvert amts bind.	

17.6 Tabel over Ejendomshistoriske Kilder 2

Kilde:	Sogneprotokollen 1803-1844:	Hartkornspecifikationerne 1842:	Matrikelkortet:	Sognekortene:	Sogne- eller Herredsprotokoller m. tilh. sager:
Hvilke oplysninger haves:	Ejer mellem 1803-1844-	Ejer ved opmålingen 1803-1824 eller i 1844:	Ejer før 1857 eller M.nr. fra 1844 + Ejerlav.	M.nr. + Sogn.	Sogn (Herred) + M.nr. + ændringsdato.
Arkiv:	Kort- og Matrikelstyrelsens Arkiv (KMSA)	KMSA	KMSA	KMSA	KMSA (før 1903 dog Rigsarkivet)
Ordning (arkivenheden er understreget):	Sognevis, M.nr.	Ejerlavsviis	Ejerlavsviis	Sognevis	Herreds eller sognevis, kronologisk for hvert ejerlav.
Indhold / opnåelige oplysninger:	Beskr. af Areal og omregning til Tdr. Htk.	Liste over M.nr.e og deres ejere / brugere ved opmålingen 1803ff. og 1844, samt gårdenes hartkorn.	Fysisk udstrækning, samt indtil 1857 sporatisk ejers navn, samt indtil ca. 1857 nogen topografi.	Fysisk udstrækning samt nogen topografi (skov, hede m.v.).	Beskriver i prot. ændringerne ved henvisning til sagerne, der oplyser om ændringen, dvs. gl. og nye M.nr. og udstrækning.
Periode:	1803-1844.	1842-1844.	1804 ff.	Omk. 1824.	1857 ff.
Beskrivelse i:	Ord og tal.	Ord og tal, som liste.	Som kort.	Som Kort.	Ord og tal med tilhørende detailkort for de implicerede lodder.
Anmærkninger:	Oplyser ejer og Bruger for opmålingstidspunktet, samt for 1844.		Seneste kort er fra 1824, enkelte kort fra ca. 1770.		